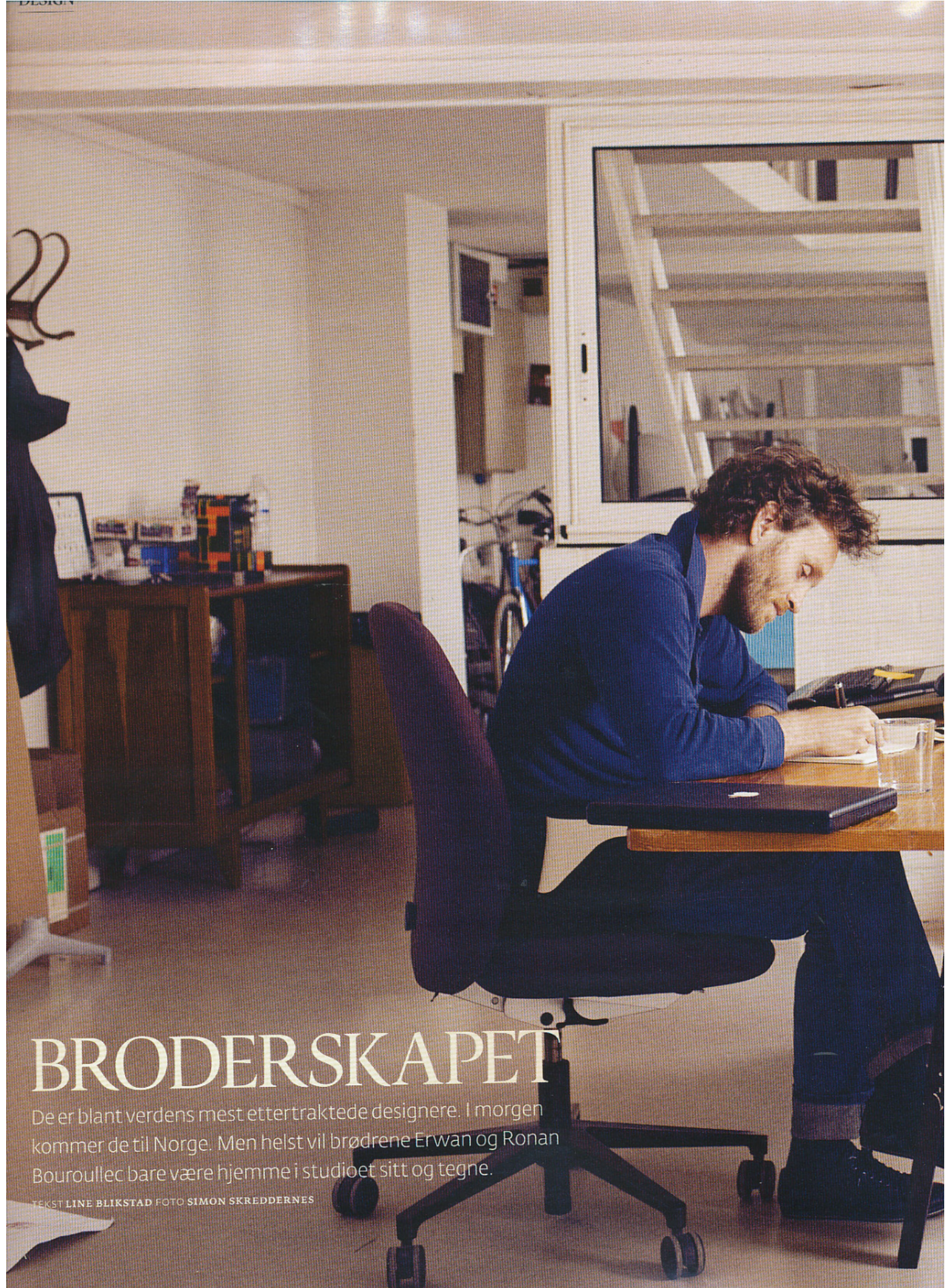

D2

SOFAPOLITIKK

SV-velgerne elsker Ikea. Krf-ere liker store hjørnesofaer. Høyrefolk handler dyrt. Smak og stil kan avgjøre hvilke stemmer Kristin Halvorsen får. 6»

BRODERSKAPET

De er blant verdens mest ettertraktede designere. I morgen kommer de til Norge. Men helst vil brødrene Erwan og Ronan Bouroullec bare være hjemme i studioet sitt og tegne.

TEKST LINE BLIKSTAD FOTO SIMON SKREDDERNES

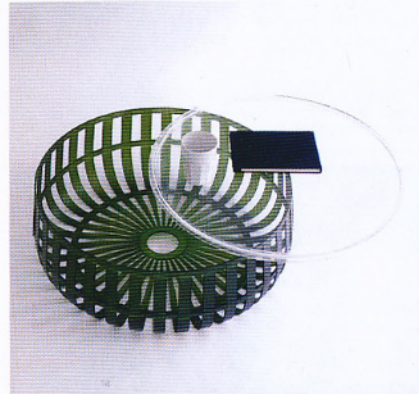
PÅ HJEMMEBANE. – Det eneste vi trenger for å kunne jobbe er penn og papir. Ronan vet ikke en gang hvordan man bruker pc-en, sier Erwan Bouroullec (t.v.), her sammen med storebroren Ronan i studioet i Belleville, Paris.

STEELWOOD. Magis (2007). Stolen viser hvordan brødrene jobber med forskjellige materialer. Enorme skruer kontrasterer mot treet.

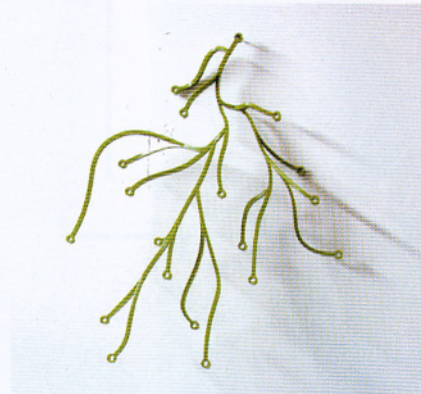
VEGETAL. Vitra (2009). Ideen var å lage en stol som skulle spire opp av bakken, som en plante. Stolen tok fire å utvikle.

PANIERS. Kartell (2006). En enkel kurv som også kan brukes til mange ting, også som et lite bord.

PAPYRUS. Kartell (2008). Formpresset plast gjør at man kan jobbe med detaljene. Stripene får materialet til å ligne på glass.

ALGUES. Vitra (2004). Delene kan settes sammen ved hjelp av mange hullene. Sammen danner de en større helhet.

SLOW CHAIR. Vitra (2007). Det begynte med fascinasjonen for strikkede materiale, som kan strekkes og holde på ting.

» **LILLEBROR ERWAN** kommer først. Det er han som har størst hår og er best i engelsk. Han går langsomt ned trappen fra andre etasje, lager espresso og setter seg ned ved det gigantiske skrivebordet. I den andre enden av lokalet sitter tre assistenter foran hver sin pult og hører på fransk elektronisk musikk.

Så kommer storebror Ronan. Han henter en kladdebok og setter seg i en grønn «Vegetal»-stol, tar frem en tusj, tegner langsomt. Sånn går dagene. De drikker kaffe. De tegner – et stolben, kanten på et bord. De blar om, begynner på nytt, det samme benet, den samme kanten, om og om og om igjen, uten å se opp.

– Jeg skal på ferie i morgen og har bunkret opp, sier Ronan og nikker mot kladdebøkene.

– Hvor mange tegninger lager dere på en dag?

– Kanskje tusen.

Erwan smiler fort over papiret.

– Vi fyller iallfall to bøker hver.

ETTERTRAKTEDE. Det begynte for 12 år siden.

Ronan Bouroullec (38) ville egentlig bli fotballspiller, men begynte på designskole fordi han ikke kunne noe annet, og startet sitt eget studio rett etter eksamen. Erwan (33) begynte å jobbe med broren da han var fer-

dig på skolen. I 1997 presenterte de sitt «Disintegrated Kitchen» i Paris – og ble oppdaget av den innflytelsesrike møbelprodusenten Cappellini.

Siden har de jobbet for alle de store: Kartell, Ligne Roset, Magis, Established & Sons – og Vitra, som produserer noen av verdens mest kjente møbelklassikere.

I dag tilhører brødrene Bouroullec verdens designelite, og i morgen kommer de til Oslo og Designers Sa-

BOUROULLEC-BRØDRENE

RONAN (født i 1971) er utdannet ved École Supérieure des Arts Décoratifs i Paris.

ERWAN (født i 1976) er utdannet ved École Nationale d'Arts i Cergy.

HAR JOBBET sammen siden 1997.

BLE KÅRET til «Årets Designere» på Salon du Meuble i 2002.

DESIGNER i dag for produsenter som Vitra, Kvadrat, Kartell, Ligne Roset, Issey

Miyake og Cappellini.

HAR OGSÅ laget arkitektoniske prosjekter som Det Flytende Huset (Maison Flottante) i 2006.

PRODUKTENE finnes i kolleksjonene til Musée National d'Art Moderne – Centre Pompidou i Paris, Museum of Modern Art i New York, og Design Museum i London.

STILTE UT fire ganger på Galerie Kreo i Paris, mellom 2001 og 2008.

turday for å snakke om hvordan kravet til effektivisering påvirker dagens design. Men bortsett fra en og annen jobbreise og møbelmessen i Milano, hvor de pleier å se litt plaget ut av all oppmerksomheten, er de å finne i studioet i Paris.

– Jeg leste nettopp om oss at vi velger produsenter langt vekk fra Paris, for å slippe og gå i møter hele tiden. Og det stemmer litt, sier Erwan.

– Nå har vi klart å lage en fin atmosfære her, med unge og flinke folk rundt oss. Vi trenger ikke å svare på epost. Vi trenger ikke å ta telefoner. Vi går sjelden i møter. Mesteparten av tiden går med til å tegne. Men det er klart, som designer må du samle en del informasjon om livet, om hvordan folk lever og oppfører seg. Så vi følger med.

ATTENTION FRAGILE. Designmøbler er ikke akkurat det første du tenker på når du går av t-banen i bydelen Belleville. Her ble Edith Piaf født under en gatelykt. »

BEGGE BESTEMMER. –Det er vanskelig å svare på hvem av oss som bestemmer, fordi det varierer gjennom designprosessen, sier Erwan Bouroullec (t.h.), som har uttalt at han er mest pragmatisk, mens broren skal ha et sterkere designinstinkt.

I ARBEID. Studioet huser verksted, kontorer, prototyper – og masse bøker om arkitektur og design. Brødrenes favorittprodukt er Thonet's stol. – Den er både veldig smart teknisk sett, og ekstremt sensuell – du vil bare legge hånden på armlenene, sier Ronan Bouroullec.

nets stol. – Den er både veldig smart teknisk sett, og ekstremt sensuell – du vil bare legge hånden på armlenene, sier Ronan Bouroullec.

FACETT. Ligne Roset (2005). Trestruktur dekket med skumgummi. – Formspråket vårt er ikke enkelt, men litt stillferdig, sier brødrene.

DISINTEGRATED KITCHEN. Cappellini (1998) Kjøkkenet som førte til at brødrene ble oppdaget av innflytelsesrike Cappellini.

ZIP CARPET. Cappellini (2002) og Vitra (2004). De forskjellige striperne er satt sammen med glidelåser i stedet for sømmer.

striperne er satt sammen med glidelåser i stedet for sømmer.

» Her er Chinatown. Her bor armenerne, grekere, nordafrikanere – og siden åttitallet også en del kunstnere og musikere som da flyttet inn i de billige fabrikklokaler som sto tomme.

Studioet ligger i en bakgård: Et lokale i tre etasjer med store vinduer, betonggulv og skisser på veggene. I øverste etasje er det kontor og fotostudio. I kjelleren er det verksted og lager. Og rett innenfor døren er det to store rom hvor Ronan og Erwan Bouroullec sitter på hver sin side av bordet og tegner. Det er bøker og papirer og prototyper overalt, på stolsetene ligger lapper hvor det står «Attention Fragile». Ikke rør.

– Vi var ganske heldige som fant dette stedet. 400 kvadratmeter midt i Paris, til en god pris, sier Ronan.

– Alt er mer organisert her. For fem år siden jobbet vi hele tiden, kvelder, helger, ferier. I dag kommer vi sent og går tidlig. Men vi er jo fortsatt sammen hele dagen. Så det er ikke akkurat sånn at jeg ringer ham hvis jeg får en idé etter jobb. Da vil jeg heller være sammen med kona.

LONGSELGERE. Samarbeidet med Cappellini førte til produkter som «Corian Console», «Hole Chair» og «Butterfly», som fortsatt selger jevnt og trutt.

– Guilio Cappellini fortalte en gang at de ikke har noen bestselgere, men derimot mange «longselgere». Da de presenterte Jasper Morrisons «3 Sofa Deluxe», en sofa hvor selve setet er en stor bølge, på møbelmessen i Milano i 1991, var det ingen som skjønnte noe. Men de viste den igjen og igjen, og etterhvert begynte den å selge. I dag er den blitt et produkt du ikke kvitter deg med, sier Erwan.

– Det er der utfordringen ligger: Å kunne presentere noe annerledes, som likevel holder lenge.

Det skjedde i 2004, da de fikk sitt kommersielle gjennombrudd – eller for å bruke deres egen fotballmetafor: begynte å spille i en høyere divisjon – med en rekke produkter for Vitra: skrivebordet «Joyn Desk», bokhyllen «Self Shelf», teppet «Zip carpet» og den billigere storselgeren «Algues» – små plastdingser med som kan settes sammen. Mens sofaen «Alcove High back» med høy rygg har vært viktig i produsentens konsept «Net 'n' Nest» som handler om lage rom i dagens åpne kontorlandskaper.

FULL KONSENTRASJON. Brødrene er opptatt av sømmer, hvordan ting henger sammen, av å skape rom i rommet. «Zip carpet» består av stoffer som er satt

sammen ved hjelp av glidelåser. Sofaen «Alcove high back» har glidelåser langs sidene. Stolen «Steelwood» har store, synlige skruer der hvor stolryggen og bena møtes. I showrommet til Kvadrat i København, har de laget skillevegger av små stoffbiter.

– Vi bruker lang tid, ofte mange år, på prosjektene våre. Og det starter ikke ved at vi prater om det. Vi sitter rundt dette bordet og tegner, en detalj fører til en ny idé som igjen fører til en ny idé. Og så kommer neste skritt, som er å nærme seg den ultimate formen, gjennom research, flere tegninger og modeller, sier Erwan.

På et bord ligger trebiter, stoffer, limpistol. En tidlig modell av «Slow Chair» står lent mot vegg.

– Hele prosessen er vanskelig, sier Ronan.

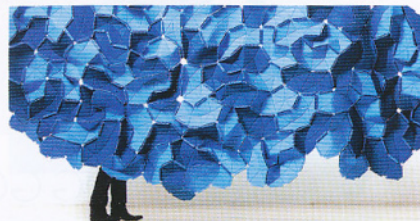
– Når vi vet hva ideen er, prøver vi å beskytte den og lage den enda sterkere. Det er da vi tegner om og om og om igjen. Det krever full konsentrasjon, og er litt som å lage mat. Litt for mye salt på slutten gjør at hele retten smaker dårlig.

Erwan henter mer espresso.

– Vi går igjennom mange faser hvor vi er uenige. Det er ikke lett å ta den riktige beslutningen, det finnes jo ingen absolutt sannhet, ingen regler. Men det »

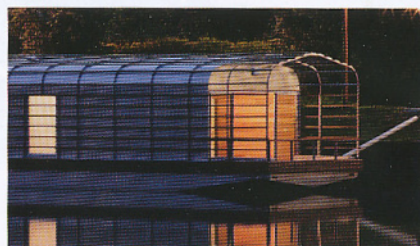
TEGN I TIDEN. Gode ideer blir hengt opp på veggen. – Hvis vi må velge en favorittdesigner, må det bli Jasper Morrison, blant annet for konseptet «Supernormal». Det som skjer i dag er et resultat av det han startet. Han har hatt massiv innflytelse, sier Erwan Bouroullec.

CLOUDS. (2008). Geometriske, abstrakte former satt sammen til for eksempel skillevegger,

QUILT. Established & Sons (2009). Quilt er som en superhelt – du ser musklene gjennom stoffet, og du kansitte akkurat som du vil.

FLOATING HOUSE (2006). Det flytende huset er et studio for inviterte kunstnere og forfattere, prosjektet tok fire år å utføre.

» er bra at vi er uenige. Det gjør at vi hele tiden må finne nye veier. Men vi tenker aldri på kunden. Produktene våre selger over hele verden og vi aner ingenting om folks behov, fra USA til Australia.

IKKE NOE FUZZ. De siste årene har handlet om to produkter: Stolen «Vegetal» for Vitra. Og sofaen «Quilt» for Established & Sons. Begge ble vist for første gang på møbelmessen i Milano i april.

– I Vitra er alt viktig. Vi har lært mye av dem. De har en stor kolleksjon. De har høye forventninger. Vi brukte fire år på stolen, og det var nødvendig. Vi ville lage et spesielt prosjekt til en spesiell pris. Stolen skulle være tilgjengelig for folk flest. Dessuten er det vanskelig å få til et industrielt produkt. Det er ikke bare å levere en skisse. Du skal forstå teknologien.

Ronan reiser seg fra stolen som kan brukes både inne og ute, drar fingeren langs benet og opp langs ryggen som ser ut til å bestå av grener.

– Den har egentlig ikke så mye fuzz. Hvis du kikker nøye ser du at den ikke er symmetrisk, at hver gren er forskjellig fra de andre.

Sofaen «Quilt» handler mer om å undersøke et materiale. Selve stoffet består av mange små lommer fylt

med skumgummi som ligger oppå et skall av glassfiber. Ifølge brødrene som en superhelt, hvor du kan se «musklene» gjennom stretchmaterialet.

– Vi gjorde utrolig mye research. Hvordan kan du forvandle et enkelt materiale ved hjelp av sømmer, lommer og fyll? Quilt ligner ikke akkurat på den italienske sofaen med lav rygg og flatt sete. Du kan ligge i den, du kan arbeide i den, den får deg til å flyte litt rundt, og det er uvanlig. De fleste sofaer lar deg bare sitte på én måte.

STERK KARAKTER. I tillegg til møblene, har brødrene de siste årene jobbet med flere arkitektoniske prosjekter, som husbåten «Floating House» og showrommet til Kvadrat. To utstillinger på Galerie Kreo i Paris er det også blitt – et pustehull fra produsentenes forventninger om å tjene penger på ideene deres.

– Det er stor interesse for design i dag, sier Erwan. – Problemet er at folk konsumerer for mye, at vi kjøper for mange ting som vi vil kaste etter kort tid, fordi de ikke ser evigvarende ut. Jeg tenker ofte: Hvorfor skal vi lage enda en stol? Hvorfor skal vi lage noe som allerede eksisterer? Men jeg kunne ikke bodd i mine besteforeldres hus. Alle møblene har litt feil propor-

sjoner. Stolryggene er for høye og for rette. Vi sitter jo ikke sånn i dag.

Ronan fortsetter:

– Vi prøver å lage produkter med sterk karakter, som kan reise gjennom tid. Det blir ikke enklere med årene. Da vi startet hadde vi en letthet i det vi gjorde. Nå er vi blitt spesialister innen feltet vårt. Men vi prøver fortsatt å lage uttrykksfulle objekter du ikke har sett før. Folk skal tenke seg om to ganger før de kjøper dem.

En av assistentene kommer bort. De legger fra seg pennene, for første gangen på et par timer, og snakker fort på fransk. Snart er det ferie. Ronan er interessert i politikk og skal lese aviser. Erwan skal lese historiske bøker. Men stabelen med kladdebøker skal med.

– Det er kanskje gammeldags å pusse så mye på detaljene, tegne dem om og om og om igjen. Men sånn er det. Jeg er alltid full av tvil, og det er Ronan også.

– Det er vanskelig å være glad når et prosjekt er over – selv om det kan føles magisk når alt stemmer – proporsjoner, vekt, pris. Vi er ikke flaue over et eneste av våre produkter. Men heller ikke stolte. Viktigst av alt er kanskje at vi aldri har tegnet noe som befinner seg «in the middle». **D2**

line.blikstad@dn.no